

Отже, розглядається питання не тільки виникнення козацтва, а й суспільних проблем минулого і наших часів. Ознайомлення з історією козацтва є дуже важливим фактором у сучасних реаліях. Як відомо, історія є циклічним явищем, а вивчення історії козацтва на наших землях є актуальним і в наш час. Висвітлення та вивчення подій часів козащини в сучасному суспільстві стане своєрідним запобіжником для українського суспільства від повторення похибок минулого, та до того ж збільшить рівень знань про військово-політичне життя в переломний період історії країни.

Список використаної літератури

1. Україна земля козацька. URL: <http://www.nbu.gov.ua/node/2702>
2. Шевельов В. В. Сторінки історії: виникнення українського козацтва. URL: <http://www.sebt.dn.ua/novyny/250-stornki-storyi-viniknennya-ukrayinskogo-kozactva.html>
3. Виникнення українського козацтва. Запорозька Січ. URL: https://pidru4niki.com/1122061444728/istoriya/viniknennya_ukrayinskogo_kozactva_zaporozka_sich
4. Тернистий шлях до незалежності: перші кроки. URL: https://cdiak.archives.gov.ua/n_2017_08_08.php
5. Крижна В. В., Сокур Ю.В. Козацтво. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/history/material/navmat/tema_3/lekcia.html
6. Переяславський договір. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/history/35669/>

Красюк Златослава Юріївна
здобувач вищої освіти 1-го курсу
Ядловська Ольга Степанівна
доцент кафедри соціально-гуманітарних
дисциплін, кандидат історичних наук
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ВОЙОВНИЧІСТЬ ПЛЕМЕНІ ЖІНОК-САРМАТОК

Незважаючи на те, що війна та армія більш чоловіча справа, жінки-сарматки так не вважали. Зараз дуже актуальна тема гендерної рівності. Тому постаті жінок-сарматок привертають увагу для розгляду, адже войовничість жінок-сарматок вражає і сьогодні своїми легендарними подвигами.

«Савромати говорять на скіфській мові, але справдавна спотвореній», – писав Геродот. Старогрецький історик описав у своїй легенді сарматок. Одного разу греки везли на трьох кораблях полонених амазонок, але вони перебили своїх загарбників. У морі почався шторм, і корабель викинуло на берег. Амазонкам вдалося врятуватися, вони знайшли коней і почали грабувати скіфські землі. Скіфи не могли зрозуміти, звідки з'явилися прибульці, і вступили у бій. Коли вони побачили, що борються з жінками, то почали переговори і згодом запропонували їм вийти заміж. Дівчата погодилися, але заявили, що їм складно буде жити в скіфському суспільстві, тому що вони не уміють робити жіночу роботу і займатися господарством. Вони запропонували своїм чоловікам піти на нові землі за річку Танаїс (Дон) [1].

За свідченням античних письменників, сарматські жінки їздили верхи, стріляли з луків, метали дротики і не виходили заміж до тих пір, поки не вб'ють трьох ворогів. Та, яка виходила заміж, переставала їздити верхи, поки не з'явиться потреба загальної мобілізації. У них немає правої груді, бо ще з дитинства їх матері, розжаривши мідний інструмент, прикладають його до правої груді і випалюють її, через що вона перестає рости, а вся сила і багатство соків переходить у праве плече і руку. Робилося це нібито для зручності стрільби з лука [2].

Специфічною рисою військової справи сарматів була участь жінок у бойових діях. Ця гіпотеза базується на свідченнях античних авторів та жіночих похованнях зі зброєю. Проте жінки брали зброю до рук лише у крайньому разі – у бою з ворогом, що кількісно переважав, або у відсутність вояків-чоловіків. Проте Помпоній Мела писав так про сарматів: «Плем'я войовниче, вільне, непокірне і до того жорстоке і люте, що навіть жінки беруть участь у війнах нарівні з чоловіками». Усі вищезгадані свідчення підтверджують те, що ще в античні часи на сучасних українських землях військова справа набула високого рівня розвитку в тогочасному світі. Наші далекі предки, хоч і були жорстокими до ворогів, все ж заклали багато позитивних військових традицій, які передавались з покоління до покоління і дійшли до наших часів. До них належать такі, як: відданість та взаємопідтримка у бою, побратимство і готовність до самопожертви на захист своєї землі, стійкість і витривалість. Ці риси значною мірою були характерні й для давніх слов'ян, про військову організацію яких мова піде далі. Виходячи з повідомлення Помпонія Мели та археологічних даних, сарматські амазонки були легкоозброєними – луком або арканом [3].

Але, незважаючи на свою войовничість, сарматки все-таки залишалися справжніми жінками: вони любили красивий одяг і прикраси. Учені під час розкопок часто знаходили одяг з дорогої тканини. Зазвичай

це були шаровари і довгі сукні, стягнуті поясом і скріплені фібулами, прикрашені бірюзою, емаллю, золотими бляшками, вишивкою золотом і бісером. Взуття було загостреним і теж пишним. Наряд зазвичай доповнювали намиста, браслети, діадеми, сережки, кільця. У Миколаївській області був розкопаний курган, в якому знайшли пурпурну тканину із золотою вишивкою, на якій, окрім орнаментів, були зображені капітелі, колони, гілочки оливи [1].

Загалом можна зазначити, що жінки-сарматки хотіли довести своїми діями свою могутність та рівність з чоловіками і на певному етапі розвитку це їм вдалося. Самих сарматів називали «підвладними жінкам», а жінок-сарматок – амазонками. Безстрашність сарматок настільки вражала оточуючих, що назва «амазонка» і сьогодні асоціюється з войовничістю та звитягою жіноцтва.

Список використаної літератури

1. Гончарук Е. Что мы знаем о сарматских женщинах? *Школа Жизни*, 2020. URL: <https://www.google.com.ua/amp/s/amp.shkolazhizni.ru/culture/articles/55352/> (Дата звернення: 28.09.2021)
2. Симоненко А.В. Сарматские всадники Северного Причерноморья. СПб. : Факультет філології та соціології СПбГУ; Нестор-История, 2010. 328 с.
3. Беккер А. Сармати. URL:<https://m.facebook.com/UkrainianLandForces/photos/%EF%B8%8F%EF%B8%8F/1273334422869413/> (Дата звернення: 21.09.2021)

Мацілецький Нікіта Владиславович
курсант І курсу факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції,
Токар Андрій Анатолійович
старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ЖІНОЧЕ НАСИЛЬСТВО СТОСОВНО ДО ПОДРУЖЖЯ

Жіноче насильство по відношенню до чоловіків набагато рідше є раптовим, непередбачуваним; як правило, воно формується протягом тривалого часу. Крім того, спочатку воно виражається в психологічному впливі – приниження, образи, а вже після пасивна роль чоловіків призводить і до фізичного кримінального впливу на них (психологи стверджують, це може зайняти до 20–25 років). Переважання психоемоційного насильства над фізичним особливо відрізняє жіноче девіантну поведінку від чоловічої [1, с. 43].

Проживання в подібних умовах може спричинити для чоловіків такі наслідки, як почуття страху, провини і сорому, недовіра до людей; занепокоєння; озлобленість; занижена самооцінка і ненависть до себе; сексуальна дисфункція та імпотенція; втрата контакту з дітьми; депресія, суїцидальні думки; хвороба; зловживання алкоголем або наркотиками; фізичні травми. Як вже говорилося, систематичні, нехай навіть і незначні, прояви насильства з часом здатні привести до важкої кримінальної розв'язки, особливо якщо чоловік і жінка (або обидва, або один з них) зловживають спиртним. Тяжкий злочин може бути скоєно як жінкою в пориві чергового гнівного нападу, так і чоловіком, втомленим терпіти витівки партнерки (примітно, що половина опитаних нами чоловіків вважає останнім найбільш імовірним результатом перманентної тиранії з боку дружини).

«Жертва» – це людина, яка відчуває, що від неї нічого не залежить. Вона безвільна і знаходиться в пошуку винних в ситуації, що склалася, нарікаючи на те, що не може вибрати (формувати) модель своєї поведінки. Така людина живе почуттями, не маючи чітких цілей і можливості самоконтролю, скаржитися на «нелегку долю» [2, с.109].

Якщо жінка не змінить ставлення до чоловіка, до ситуації загалом, всі зусилля будуть марними. Єдиний вихід – припинення сімейних відносин. Хоча і це не завжди дозволяє уникнути насильства. Ось характерний приклад, описаний чоловіком на спеціалізованому форумі для жертв насильства. «Мені 44 роки. Людина я м'яка, поступлива, добра і відповідальна. Шкідливих звичок немає. Люблю дітей. Виховувався в невеликому місті, в повній сім'ї, в атмосфері любові та злагоди. Одружився рано. У мене і в моєї дружини по дві вищі освіти. Дружина – людина запальна, владна, авторитарна і зла. З перших років спільного життя у нас були скандали, які я «провокував» тим, що не купив хліба, не запропонував погуляти з дитиною та ін. Кожен раз все йшло за класичним циклом: наростання напруги, сплеск насильства, «медовий місяць». Кілька разів намагався йти, але кожного разу повертався, оскільки дуже люблю дітей. Після останнього конфлікту жили нарізно більше року. Потім дружина спровокувала бійку, увірвавшись з дітьми в квартиру, де я жив окремо, зімітувавши перелом пальця. Порушили кримінальну справу за